PERSBERICHT

Den Haag, maandag 12 oktober 2026

Zwart Manifest overhandigt uitwerking Nationale Route naar Herstel aan premier Jetten

Vertegenwoordigers van het Zwart Manifest hebben vandaag het adviesrapport Nationale Route naar Herstel overhandigd aan minister-president Rob Jetten.

Tijdens de Nationale Herdenking Slavernijverleden in het Oosterpark op 1 juli committeerde premier Jetten zich aan een Nationale Route naar Herstel. Het rapport werkt deze Route uit en vertaalt de toezegging van de premier naar concrete voorstellen voor het kabinet en vijf ministeries, gericht op de stap van erkenning en excuses naar daadwerkelijk herstel van het koloniale en slavernijverleden en structurele verandering.

Centraal staan drie Rijksbrede voorwaarden: een nationaal Deltaplan voor herstel en structurele verandering, een structureel Nationaal Herstelfonds en daadwerkelijke zeggenschap in de ontwikkeling en uitvoering mét nazaten en betrokken gemeenschappen. Het rapport bevat daarnaast voorstellen over onder meer 1 juli als nationale herdenkings- en vieringsdag, sociaaleconomische en gezondheidsongelijkheid, aanpak discriminatie en anti-Zwart racisme, onafhankelijke journalistiek en ongelijke behandeling binnen overheid en strafrechtketen.

De inzet is een Route die niet blijft steken in symbolische erkenning, maar leidt tot structurele verandering, het tegengaan van anti-Zwartracisme en discriminatie, het verbeteren van de maatschappelijke positie van Zwarte Nederlanders en het herstellen van schade die generaties lang is doorgegeven.

Een belangrijk uitgangspunt is dat herstel meetbaar moet worden. Niet alleen wat de overheid doet, maar wat maatregelen daadwerkelijk veranderen.

> *“Erkenning en excuses waren belangrijke stappen. Nu moet zichtbaar worden wat er daadwerkelijk verandert.”*
>
> — Zwart Manifest

Premier Jetten reageerde positief op dit rapport en heeft zich welwillend getoond om van papier werkelijkheid te maken. Afgesproken is het gesprek voort te zetten en te werken aan concrete vervolgstappen.

Over Zwart Manifest

Het Zwart Manifest is een initiatief vanuit de Zwarte gemeenschap dat zich inzet voor erkenning van het koloniale en slavernijverleden en voor het structureel aanpakken van de doorwerking ervan, die onder meer tot uiting komt in anti-Zwartracisme en institutioneel racisme in Europees Nederland en het Koninkrijk.

Van brandbrief naar Nationale Route
In juni 2026 stuurden de initiatiefnemers van het Zwart Manifest, in samenspraak met het Landelijk Platform Slavernijverleden (LPS), de Coalitie voor een Waardige 1 Juli-herdenking, Comité 30 juni–1 juli Amsterdam, Comité 30 juni–1 juli Flevoland en de Federatie Comité 30 juni–1 juli, een brandbrief aan het kabinet-Jetten. Daarin werd opgeroepen om, drie jaar na de excuses van voormalig premier Rutte en koning Willem-Alexander, eindelijk werk te maken van een gecoördineerde en samenhangende Nationale Route naar Herstel, samen met de gemeenschap en op basis van gelijkwaardig partnerschap.

Op 28 juni ontving premier Jetten, op initiatief van het Zwart Manifest, bij The Black Archives in het Surinamemuseum een delegatie uit de Zwarte gemeenschap. Dit was het eerste gesprek over herstel dat buiten het Catshuis plaatsvond. Op 1 juli, tijdens de Nationale Herdenking Slavernijverleden in het Oosterpark, committeerde Jetten zich vervolgens publiekelijk aan een Nationale Route naar Herstel en riep hij op tot ‘meer actie na de komma’.

Vertegenwoordigers van Zwart Manifest hebben het initiatief genomen om de toezegging van premier Jetten concreet uit te werken in een rapport dat kaderstellend en richting geeft aan de inrichting van de Nationale Route naar Herstel. Het rapport is gebaseerd op de kennis en ervaring van nazaten, Zwarte professionals en grassrootsorganisaties, en op decennia aan onderzoek.

Noot voor de redactie (niet voor publicatie)

- De brandbrief van Zwart Manifest is te vinden via afromagazine.nl
- Het adviesrapport Nationale Route naar Herstel is ook te vinden via afromagazine.nl
- Voor interviews, beeldmateriaal of meer informatie: info@zwartmanifest.nl

OUDE VERSIE

Circa veertig vertegenwoordigers en professionals uit de Zwarte gemeenschap hebben vandaag in het Suriname Museum bij The Black Archives in Amsterdam met minister-president Rob Jetten gesproken. Aanleiding was een brandbrief van Zwart Manifest, met een dringende oproep om een nationale Route Naar Herstel te ontwikkelen. Tijdens het gesprek uitten professionals en maatschappelijk actieve mensen uit verschillende lagen van de gemeenschap hun zorgen en deden zij een eensgezinde oproep aan de premier om werk te maken van structureel beleid voor heling en herstel.

Vijf jaar geleden maakte de stad Amsterdam excuses voor haar rol in het slavernijverleden; in 2022 volgde de Nederlandse staat. Toen klonk de woorden “Geen punt, maar een komma”, een uitspraak van de Curaçaos Nederlandse kunstenaar Serana Angelista. Drie jaar later constateert de gemeenschap dat er nog onvoldoende is bereikt. De urgentie om de doorwerking van het slavernijverleden structureel aan te pakken ontbreekt, en van een samenhangend beleid voor heling en herstel is geen sprake.

Zwarte Nederlanders worden nog altijd geconfronteerd met anti-zwart en institutioneel racisme, in het onderwijs, in de zorg, op de arbeidsmarkt en daarbuiten. Tegelijk is er sprake van structurele ongelijkheid tussen het Caribische deel van het Koninkrijk en Nederland. Volgens de aanwezige organisaties moet dit veranderen, en wel nu.

Een komma vraagt om een vervolg

De gemeenschap benadrukt dat erkenning en symboliek, zoals een nationale herdenkingsdag, betekenisvol zijn, maar onvoldoende zonder concrete, afrekenbare maatregelen. De oproep is om de adviezen die er liggen daadwerkelijk uit te voeren, herstel wettelijk te verankeren en de aanpak structureel te borgen, zodat die niet afhankelijk is van de politieke waan van de dag. Daarbij hoort nadrukkelijk ook gelijkwaardigheid binnen het hele Koninkrijk, van Aruba, Bonaire en Curaçao tot Saba, Sint-Eustatius en Sint Maarten, en aandacht voor de relatie met Suriname en voor de rechten van inheemse gemeenschappen.

De stad Amsterdam heeft de Route Naar Herstel inmiddels omarmd in haar nieuwe coalitieakkoord. De gemeenschap vraagt het kabinet om die lijn nationaal door te trekken.

> *“De excuses waren een komma, geen punt. Maar een komma vraagt om een vervolg. Wij vragen de premier vandaag om samen met ons, in gezamenlijkheid en met concrete afspraken, werk te maken van een nationale Route Naar Herstel.”*

— Zwart Manifest

Volgens de aanwezigen is vandaag een eerste stap. Zij roepen het kabinet op om de samenwerking structureel te maken, met de gemeenschap als gelijkwaardige partner aan tafel en om gezien en gehoord te worden, ook als het gaat om de meest kwetsbare groepen. Op de vraag om dit gesprek niet tot een eenmalige gebeurtenis te beperken maar om nationaal beleid te ontwikkelen om heling en herstel te bevorderen in dialoog met de Zwarte gemeenschap schudde premier Jetten instemmend de hand van Jerry Afriyie, één van de vertegenwoordigers van Zwart Manifest. Daarnaast heeft de minister - president aangegeven om nog een apart gesprek te faciliteren met vertegenwoordigers uit de inheemse en marron gemeenschappen.

Over Zwart Manifest

Zwart Manifest is een initiatief vanuit de Zwarte gemeenschap dat zich inzet voor de erkenning en het structureel aanpakken van de doorwerking van het slavernij- en koloniale verleden, en voor het tegengaan van anti-zwart en institutioneel racisme in Nederland en het Koninkrijk. [Korte beschrijving naar eigen inzicht aan te vullen.]

Noot voor de redactie (niet voor publicatie)

- Het gesprek vond plaats op 28 juni 2026 bij het Surinaams Museum / The Black Archives, Amsterdam.
- De brandbrief van Zwart Manifest is te vinden via afromagazine.nl.
- Voor interviews, beeldmateriaal of meer informatie: info@zwartmanifest.nl